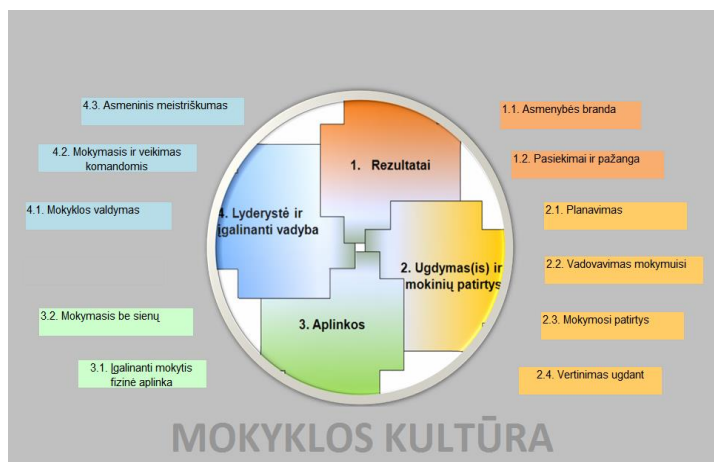

BENDROJO UGDYMO MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS ĮSIVERTINIMO MODELIS

Bendrojo ugdymo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo modelis ir rodiklių sistema sudaryta vadovaujantis:

- Geros mokyklos koncepcija (2013)
- Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo samprata (2004)
- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2011)
- Lyderystės vystymosi mokykloje modelių (Cibulskas, Žydzūnaitė, 2012)
- Lyderystės mokymuisi samprata (Harris, 2010; Lambert, 2011).
- Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo” projektu (2014)
- Valstybės pažangos strategija "Lietuva 2030" (2011)
- Valstybine švietimo 2013–2022 metų strategija (2013)

Bendrojo ugdymo mokyklos (toliau – mokyklos) veiklos kokybės įsivertinimo modelį sudaro keturios viena kitą veikiančios veiklos vertinimo sritys.

Kiekvienoje srityje pateikta:

- o temos, konkretinančios mokyklos veiklos sritį;
- o veiklos rodikliai, atskleidžiantys temų turinį;
- o veiklos rodiklių raktiniai žodžiai, nurodantys esminį kokybės požymį ar kriterijų;
- o veiklos rodiklių paaiškinimai, detaliau aprašantys kokybės požymius.

Rodiklių turinys grįstas sociokultūrinio požiūriu į kognityvinę žmogaus raidą, mokymosi kaip aktyvaus patirties ir prasmės konstravimo supratimu, autentiškumu, dialogiškumu.

1 sritis. Rezultatai

Ugdymo rezultatai yra svarbiausias mokyklos veiklos kokybės požymis. Srityje siekiama į(s)ivertinti, ko pasiekama ugdant kiekvieną mokinį ir kokie yra apibendrinti mokyklos veiklos rezultatai, taip pat suvokti jų kaitą – mokinio ir mokyklos pažangą. Sritį „Rezultatai“ sudaro šios temos, rodikliai ir raktiniai žodžiai: **1.1. Asmenybės branda:** 1.1.1 Asmenybės tapsmas (*savivoka ir aspiracijos, socialumas, gyvenimo planavimas*); **1.2. Pasiekimai ir pažanga:** 1.2.1. Mokinio pasiekimai ir pažanga (*optimalumas, visybiškumas, pažangos pastovumas, pasiekimų asmeniškumas*); **1.2.2. Mokyklos pasiekimai ir pažanga** (*rezultatyvumas, stebėsenos sistemingumas, pažangos pagrįstumas, atsakomybė*).

2 sritis. Ugdymas(is) ir mokinių patirtys

Mokyklinio ugdymo rezultatus labai apibendrinant lemia du ugdymo proceso aspektai: formalus ugdymas ir visas mokyklinis gyvenimas, visos mokykloje ar mokyklai organizuojant įgyjamos mokinių patirtys, įskaitant mokyklos kultūros poveikį („paslėptoji programa“). Srityje siekiama į(s)ivertinti, kaip planuojamas ir organizuojamas ugdymas bei ką mokykloje patiria mokiniai. Sritį „Ugdymas(is) ir mokinių patirtys“ sudaro šios temos, rodikliai ir raktiniai žodžiai: **2.1. Planavimas:** 2.1.1. Ugdymo tikslai (*pagrįstumas ir sąryšingumas, kontekstualumas*); 2.1.2. Ugdymo planai ir tvarkaraščiai (*planų naudingumas, tvarkaraščių patogumas mokiniams*); 2.1.3. Orientavimasis į mokinių poreikius (*poreikių pažinimas, pagalba mokiniui, gabumų ir talentų ugdymas*); **2.2. Vadovavimas mokymuisi:** 2.2.1. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas (*tikėjimas mokinio galiomis, mokymosi džiaugsmas, mokymosi įprasminimas*); 2.2.2. Mokymosi organizavimas (*diferencjavimas, individualizavimas, suasmeninimas, ugdymo integralumas, įvairovė, klasės valdymas*); **2.3. Mokymosi patirtys:** 2.3.1. Mokymasis (*savivaldumas mokantis, mokymosi konstruktyvumas, mokymosi socialumas*); 2.3.2. Ugdymas mokyklos gyvenimu (*santykiai ir mokinių savijauta, narystė ir bendrakūra, veiklos, įvykiai ir nuotykių, darbinga tvarka*); **2.4. Vertinimas ugdant:** 2.4.1. Vertinimas ugdymui (*vertinimo kriterijų aiškumas, vertinimo įvairovė, pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys*); 2.4.2. Mokinių įsivertinimas (*dialogas vertinant, įsivertinimas kaip savivoka*).

3 sritis. Aplinkos

Srityje akcentuojama fizinių ir virtualių mokymosi aplinkų reikšmė ugdymui. Yra pabrėžiamas aplinkų kūrimo ir ugdymo ryšys, ugdymo proceso dalyvių įtraukimas į erdvių bendrakūrą. Vadovaujamosi mokymosi „be sienų“ ir mokymosi visą gyvenimą nuostatomis. Sritį sudaro šios temos, rodikliai ir raktiniai žodžiai: **3.1. Įgalinanti mokyti fizinė aplinka:** 3.1.1. Įranga ir priemonės (*įvairovė, šiuolaikiškumas*); 3.1.2. Pastatas ir jo aplinka (*estetiškumas, ergonomiškumas*); 3.1.3. Aplinkų bendrakūra (*mokinių įtraukimas, mokinių darbų demonstravimas*); **3.2. Mokymasis be sienų:** 3.2.1. Mokymasis ne mokykloje (*Mokyklos teritorijos naudojimas ugdymui, edukacinės išvykos*); 3.2.2. Mokymasis virtualioje aplinkoje (*tikslingumas, įvairiapusiškumas*).

4 sritis. Vadyba ir lyderystė

Srityje vertinama, kaip mokyklos bendruomenėje susitariama dėl veiklos perspektyvos, kokiomis nuostatomis grindžiama bet kuri vykstanti veikla, kiek nuosekliai ir darniai veikia visa mokyklos bendruomenė, siekdama mokinių mokymosi pažangos ir asmenybės ūgties. Sritį sudaro šios temos, rodikliai ir raktiniai žodžiai: **4.1. Veiklos planavimas ir organizavimas:** 4.1.1. Perspektiva ir bendruomenės susitarimai (*vizijos bendrumas, veiklos kryptingumas, planų gyvumas, optimalus išteklių paskirstymas, sprendimų pagrįstumas, tobulinimo kultūra*); 4.1.2. Lyderystė (*įsipareigojimas susitarimams, pasidalinta lyderystė, lyderystė mokymuisi*); 4.1.3. Mokyklos savivalda (*skaidrumas ir atvirumas, sprendimų pagrįstumas ir veiksmingumas*); **4.2. Mokymasis ir veikimas komandomis:** 4.2.1. Veikimas kartu (*bendradarbiavimo kultūra, kolegialus mokymasis*); 4.2.2. Tėvų/globėjų galimybių pažinimas ir didinimas (*pažinimas ir sąveika, į(s)itraukimas*); 4.2.3. Mokyklos tinklaveika (*atvirumas, prasmingumas*). **4.3. Asmeninis meistriškumas:** 4.3.1. Kompetencija (*pozityvus profesionalumas*); 4.3.2. Nuolatinis profesinis tobulėjimas (*reiklumas sau; atkaklumas ir nuoseklumas*).

BENDROJO UGDYMO MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS ĮSIVERTINIMO SRITYS, TEMOS, RODIKLIAI PILNAS APRAŠAS

1 sritis. REZULTATAI

1.1. TEMA–ASMENYBĖS BRANDA

1.1.1. RODIKLIS –Asmenybės tapšmas

Savivoka ir aspiracijos

Mokiniai suvokia savo asmenybės unikalumą, žino savo gabumus ir polinkius, moka įsivertinti kompetencijas. Jie supranta žinių ir mokymosi vertę, turi tolesnio mokymosi siekių ir planų. Mokiniai pasitiki savo jėgomis, nebijo iššūkių – juos priima kaip naujas mokymosi bei veiklos galimybes, yra sveikai ambicingi ir atkaklūs.

Socialumas

Mokiniai nori ir moka bendrauti, bendradarbiauti, dalyvauti bendrose veiklose, prisiimti atsakomybę, konstruktyviai spręsti konfliktus. Jie pripažįsta kitų teisę būti kitokiems nei jie yra, gerbia kitą asmenį ir yra geranoriški. Mokiniam rūpi jų aplinkos, bendruomenės, šalies gerovė ir jie aktyviai dalyvauja ją kuriant.

Gyvenimo planavimas

Mokiniai žino, kad yra ne vienas gyvenimo įprasminimo būdas, moka projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus, keltis tikslus, koreguoti ir atnaujinti juos. Jie moka susirasti, analizuoti ir vertinti informaciją apie darbo pasaulio kaitos tendencijas, mokymosi ir veiklos galimybes. Karjeros (profesijos, darbinės ir visuomeninės veiklos) galimybes mokiniai sieja su savo mokymosi galimybėmis. Jie geba tikslingai ir pagrįstai pasirinkti mokomuosius dalykus vyresnėse klasėse.

1.2. TEMA – PASIEKIMAI IR PAŽANGA

1.2.1. RODIKLIS – Mokinio pasiekimai ir pažanga

Optimalumas

Kiekvieno mokinio įgytų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų lygis optimalus, t. y. derinantis jo amžiaus grupei keliamus tikslus ir individualias galimybes, siekius bei ugdomosi patirtį. Tolesnio mokymosi uždaviniai, pasiekimų ir pažangos planavimas grindžiami informacija apie mokinio žinių ir gebėjimų lygį, jo pasiekimų įrodymais ir dialogu su mokiniu. Mokiniui keliami tikslai kuria jam nuolatinius iššūkius, tačiau negąsdina ir negniuždo.

Visybiškumas

Mokiniai turi būtinų teorinių žinių ir geba jas praktiškai taikyti, taip pat pagrįsti savo nuostatas ir pasirinkimus. Mokinio pažanga įgyjant skirtingas bendrąsias ir dalykines kompetencijas gali būti nevienodai sparti, tačiau ji yra visuminė – nuolatinė visose mokyklinio ugdymo srityse.

Pažangos pastovumas

Kiekvienas mokinys nuolat ir nuosekliai išmoksta naujų ir sudėtingesnių dalykų, įgyja naujų gebėjimų. Pažangos tempas yra tinkamas mokinio galioms – ne per lėtas, bet ir ne sekiantis. Pažanga atpažįstama, įrodoma, parodoma, mokiniui ji teikia augimo džiaugsmo ir atrodo prasminga.

Pasiekimų asmeniškumas

Mokiniai turi ypatingų asmeninių mokymosi bei kitų veiklų – projektų, renginių, pilietinių iniciatyvų, būrelių, konkursų – pasiekimų (darbų ir kūrinių, gebėjimų, laimėjimų). Individualūs mokinio pasiekimai ir pastangos matomi, pripažįstami, skatinami.

1.2.2. RODIKLIS – Mokyklos pasiekimai ir pažanga

Rezultatyvumas

Mokinių mokymosi pasiekimai atitinka valstybės keliamus tikslus ir mokykloje besimokančių mokinių galimybes. Mokiniai, mokinių tėvai ir mokyklos absolventai patenkinti mokyklos indėliu ugdant asmenybes – tikslais, ugdymo būdais, rezultatais. Mokykla turi ypatingų, originalių (savitų) ugdymo pasiekimų.

Stebėsenos sistemingumas

Mokykloje analizuojami apibendrinti, susumuoti atskiro mokymosi laikotarpio ar mokymosi pagal tam tikrą programą rezultatai (kontrolinių ir kitų diagnostinio vertinimo užduočių, standartizuotų testų, PUPP, egzaminų, nacionalinių ir tarptautinių tyrimų). Sistemingai apmąstoma įvairių mokinių grupių, klasių pasiekimų dinamika, vertinamas kiekvieno mokytojo darbo poveikis ir mokyklos indėlis į mokinių pažangą.

Pažangos pagrįstumas

Mokytojai yra įvaldę įvairias vertinimo technologijas (aprašymas, neformalus, idiografinis vertinimas ir pan.), taip pat ir informacines technologijas, kurias pritaiko kiekvieno mokinio mokymosi proceso bei pažangos stebėjimui ir vertinimui, savalaikiam mokinio mokymosi sunkumų diagnozavimui, bendradarbiavimui su pačiu mokiniu, jo tėvais ir kitais mokytojais. Turima vertinimo informacija ir tyrimų duomenimis remiamasi nustatant prioritetinius ugdymo kokybės gerinimo mokykloje uždavinius, kuriant ir koreguojant mokyklos ugdymo turinį, pasirenkant mokymo(si) priemones ir metodus, planuojant mokytojų mokymąsi – vieniems iš kitų, drauge ar kitur.

Atskaitomybė

Mokykla atsakingai teikia duomenis apie mokinių ir mokyklos pasiekimus įvairioms interesų grupėms: steigėjui, valstybei, mokinių tėvams, vietos bendruomenei. Formalaus (ir neformalaus) mokinių ir mokyklos pasiekimų vertinimo rezultatais remiamasi informuojant tėvus ir visuomenę apie ugdymo(si) pasiekimus ir kokybę (pvz., skelbiant mokyklos tinklalapyje, aptariant susirinkimų, susitikimų metu).

2 sritis. UGDYMAS(IS) ir MOKINIŲ PATIRTYS

2.1. TEMA – PLANAVIMAS

2.1.1. RODIKLIS – Ugdymo tikslai

Pagrįstumas ir sąryšingumas

Mokytojai žino, ko siekia ugdydami mokinius, ir geba siekius pagrįsti. Pamokos, veiklos, užduoties tikslai derinami su kompetencijų ir mokinio asmenybės ugdymo tikslais, trumpalaikiai tikslai – su ilgesnio laikotarpio (metų, programos) tikslais, mokyklos ugdymo tikslai – su savivaldybės ir nacionaliniais švietimo tikslais.

Kontekstualumas

Keldami tikslus mokytojai atsižvelgia į mokinių socialinę ir kultūrinę patirtį, jų gyvenimo ir mokyklos veiklos kontekstą. Tikslai koreguojami kintant mokinio, klasės, mokyklos ir jos aplinkos poreikiams.

2.1.2. RODIKLIS – Ugdymo planai ir tvarkaraščiai

Planų naudingumas

Ugdymas planuojamas taip, kad veiklos padėtų siekti išsikeltų ugdymo tikslų, vienas kitas papildytų ir derėtų. Mokymosi laikas ir periodai lanksčiai pritaikomi ugdymo poreikiams (jungiant pamokas, integruojant dalykus, pamokines ir po pamokų vykstančias veiklas, koreguojant tvarkaraščius).

Tvarkaraščių patogumas mokiniams

Mokyklos dienvakė, veiklų, renginių ir pamokų tvarkaraščiai sudaromi atsižvelgiant į ugdymo tikslus, mokymosi sudėtingumą bei tempą, įvairius mokymosi poreikius. Siekiama, kad jie būtų kuo patogesni ir naudingesni mokiniams.

2.1.3. RODIKLIS – Orientavimasis į mokinių poreikius

Poreikių pažinimas

Mokykloje sistemingai analizuojami mokinių ugdymosi poreikiai. Atliekami tyrimai sudaro galimybę laiku atpažinti individualius ugdymosi poreikius, polinkius bei galimybes. Į tyrimų rezultatus atsižvelgiama planuojant visų ir kiekvieno mokinio ugdymą (dalykų ir neformaliojo ugdymo veiklų pasiūlą, mokymosi veiklų diferencijavimą ir (ar) individualizavimą).

Pagalba mokiniui

Mokykloje aiškiai susitarta dėl paramos ar pagalbos teikimo mokiniams tvarkos. Kilus ugdymosi, psichologinių ar socialinių problemų bei grėsmių mokiniai visuomet ir laiku sulaukia tinkamos pagalbos. Teikdama pagalbą mokykla bendradarbiauja su visomis reikalingomis specializuotomis tarnybomis. Teikiant pagalbą užtikrinamas asmeninės informacijos konfidencialumas.

Gabumų ir talentų ugdymas

Mokytojai laiku pastebi ir tinkamai ugdo kiekvieno mokinio gabumus bei talentus. Ypatingų, bendraamžių lygį pranokstančių gabumų turintiems mokiniams skiriami specialūs ugdymosi iššūkiai ir ugdymo būdai. Ugdydama gabius mokinius mokykla bendradarbiauja su kitomis institucijomis, socialiniais partneriais.

2.2. TEMA – VADOVAVIMAS MOKYMUISI

2.2.1. RODIKLIS – Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas

Tikėjimas mokinio galiomis

Mokytojai tiki mokinio kaip asmenybės augimo ir mokymosi galiomis. Mokytojų nuostatos padeda formuoti aukšties mokinių siekiams ir savigarbai. Sudarydami ugdymo programas mokytojai kuria mokinio jėgas atitinkančius bei nuolatines pastangas stimuliuojančius iššūkius. Mokiniai geba išsakyti individualius mokymosi lūkesčius, kurie liudija jų pasitikėjimą savo jėgomis ir sveikas ambicijas.

Mokymosi džiaugsmas

Mokytojas planuoja ir parenka prasmingas ugdymo veiklas, kurios skatina smalsumą ir entuziazmą, sudaro sąlygas kurti idėjas ir jas įgyvendinti, išgyventi pažinimo ir kūrybos džiaugsimą, taip pat patirti mokymosi sėkmę. Mokiniai skatinami džiaugtis savo ir kitų darbais, pasiekimais bei pažanga. Jiems leidžiama bandyti ir klysti, rasti ir taisyti savo klaidas, iš jų mokytis.

Mokymosi įprasminimas

Mokytojas, pažindamas mokinių veiklos ir mokymosi motyvus, parenka ugdymo(si) metodus, formas ir užduotis taip, kad mokymasis jiems padėtų įgyti įvairios prasmingos patirties (stebėjimo, tyrinėjimo, eksperimentavimo, žaidimo, kūrybos, taip pat socialinių sąveikų) – ir būtų optimaliai gilus. Mokymasis siejamas su mokinių gyvenimo patirtimis, sudaromos sąlygos modeliuoti ar spręsti realaus pasaulio problemas, ugdytis realiam gyvenimui aktualius gebėjimus.

2.2.2. RODIKLIS – Mokymosi organizavimas

Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas

Mokytojai pripažįsta mokinių skirtis (interesai, gebėjimai, mokymosi stiliai, ugdymosi poreikiai), į kurias atsižvelgia organizuodami mokymą(si). Taikomi įvairūs nenuolatiniai mokinių pergrupavimo pagal jų mokymosi poreikius būdai. Siekiama suasmeninti mokymąsi, tai yra skatinamas aktyvus mokinių dalyvavimas keliant individualius, su kiekvieno mokymosi galimybėmis, interesais ir siekiais derančius ugdymosi tikslus, renkantis temas, užduotis, problemas, mokymosi būdus ir tempą.

Ugdymo integralumas

Siekiama prasmingos dalykų integracijos, mokymosi patirčių tarpdiscipliniškumo. Mokyklos ugdymo programų turinys integruojamas taikant įvairius modelius: asmenybines ir sociokultūrinę, dalyko vidinę ar tarpdalykinę integraciją, prioritetinių temų (sveikos gyvensenos, saugos, verslumo, karjeros ugdymo ir kt.) integraciją į bendrojo ugdymo dalykų bei neformaliojo ugdymo turinį, integraciją temas, metodo, problemos pagrindu ir kt. Siejamas formalus ir neformalus mokymasis, vykstantis tiek mokykloje, tiek ir už jos ribų, taip pat mokymasis ir kitos mokyklos inicijuojamos mokinių veiklos.

Įvairovė

Kiekvienam mokiniui sudaroma galimybė patirti įvairius mokymosi būdus ir formas, išbandyti įvairių rūšių užduotis ir kuo įvairesnes veiklas įvairiuose kontekstuose (mokykloje, bibliotekose, gamtoje ir kt.). Derinamas individualus, partneriškas, grupinis, visos klasės ir tinklinis mokymasis.

Klasės valdymas

Mokinių elgesys valdomas aiškiais, sutartomis taisyklėmis ir procedūromis, pageidaujamo elgesio skatinimu, asmeniniu pavyzdžiu, savimonės ugdymu. Siekiama drausmę ir tvarką palaikyti sutelkiant mokinių dėmesį į mokymąsi. Mokymosi organizavimas derinamas su savivaldžiu mokymusi ir klasės kaip savarankiškos besimokančios bendruomenės ugdymu. Mokomasi konstruktyviai, nekonfliktuojant ir neišsigąstant, įveikti mokymosi problemas ir trukdžius.

2.3. TEMA – MOKYMOSI PATIRTYS

2.3.1. RODIKLIS – Mokymasis

Savivaldumas mokantis

Padedant mokytojui/kartu su mokytoju, mokiniai geba kelti sau mokymosi tikslus, savarankiškai pasirinkti užduočių atlikimo būdą, susirasti reikiamą informaciją ir priemones, klausti ir paprašyti pagalbos, aptarti ir vertinti savo mokymąsi, planuoti ir valdyti laiką. Jie suvokia, pripažįsta ir stengiasi spręsti mokymosi problemas. Stebėdami ir apmąstydami asmeninę pažangą, geba pateikti jos įrodymus (atskirus darbus ar jų portfolio, mokymosi dienoraščius). Reflektuodami individualią mokymosi patirtį mokiniai padeda mokytojams įvertinti mokymosi gilumą ir tinkamumą.

Mokymosi konstruktyvumas

Mokiniai skatinami sieti išmokus dalykus ir asmenines patirtis su nežinomais dalykais kuriant prasmingus ryšius. Jie mokomi vizualizuoti ir paaiškinti savo mąstymą, pademonstruoti įgūdžius, gebėjimus ir veiklos būdus. Nuolat grįžtant prie jau išmoktų dalykų, mokomasi sieti idėjas, suvokti, patikrinti ir perkonstruoti savo supratimą ar mąstymo būdą.

Mokymosi socialumas

Mokiniai geba ir yra motyvuojami mokytis bendradarbiaujant įvairiomis aplinkybėmis įvairios sudėties ir dydžio grupėse bei partneriškai (poromis). Jie padeda vieni kitiems mokantis. Geba viešai išsakyti savo mintis ir išklausti kitus, klausti, diskutuoti, ginti savo nuomonę, paaiškinti požiūrį (žodžiu, tekstu, vaizdu), drauge analizuoti ir spręsti problemas, kurti bendrą supratimą, sprendimus ar darbus.

2.3.2. RODIKLIS – Ugdymas mokyklos gyvenimu

Santykiai ir mokinių savijauta

Mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų, mokytojų tarpusavio santykiai grindžiami pagarba, pasitikėjimu, pastangomis suprasti kitą, geranoriškumu, rūpinimusi padedant ir dalinantis. Siekiama, kad kiekvienas jaustųsi vertingas, reikalingas ir saugus.

Narystė ir bendrakūra

Mokiniai jaučiasi priklausantys mokyklos bendruomenei, yra patenkinti tuo, prisiima įsipareigojimus ir dalyvauja mokyklos savivaldoje. Savivalda grindžiama dialogo ir tarimosi kultūra, mokinių teise inicijuoti, priimti ir įgyvendinti sprendimus bei kurti mokyklos gyvenimą. Skatinama ir palaikoma mokinių lyderystė įvairiose veiklose, mokinių organizacijų veikla.

Veiklos, įvykiai ir nuotykių

Mokykloje netrūksta įvairių įdomių būrelių ir renginių – projektų, akcijų, talkų, išvykų, varžybų, parodų ir kt. Į juos įtraukiamos mokinių šeimos ir vietos bendruomenė. Mokykla atlieka svarbų vaidmenį kuriant pozityvaus vaikų, paauglių, jaunuolių gyvenimo idėjas ir jį užpildo prasmingomis veiklomis.

Darbinga tvarka

Mokykloje tvyro darbinis mokymosi šurmuly, tačiau taip pat laikomasi sutartų mokymosi organizavimo taisyklių ir darbo ritmo, padedančio veiksmingai siekti ugdymo tikslų. Mokiniai mokosi suvokti tvarkos paskirtį, kurti bendro gyvenimo taisykles ir jų laikytis.

2.4. TEMA – VERTINIMAS UGDANT

2.4.1. Rodiklis – Vertinimas ugdymui

Vertinimo kriterijų aiškumas

Mokiniai informuojami ir su jais aptariama, ko iš jų tikimasi, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie vertinimo kriterijai, kada ir kaip yra taikomi.

Vertinimo įvairovė

Mokymosi stebėjimui ir koregavimui naudojami įvairūs vertinimo būdai - apibendrinamasis ir formuojamasis, formalizuotas ir neformalus – tačiau vyrauja kasdienis neformalus formuojamasis vertinimas. Apibendrinant ugdymosi rezultatus derinami skirtingi vertinimo būdai - mokinių pasiekimų patikrinimai, vertinimo aplankai, mokinių pasiekimų aprašai ir kt. Vertinant pripažįstama formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų visuma.

Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys

Mokytojai užtikrina, kad mokiniams ir jų tėvams informacija apie mokymąsi būtų teikiama laiku, būtų informatyvi, asmeniška ir skatinanti kiekvieną mokinį siekti asmeninės pažangos. Siekiama abipusio grįžtamojo ryšio (dialogo), kuris padeda mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – taisyti klaidas ir vadovauti savo pačių mokymuisi.

2.4.2. Rodiklis – Mokinių įsivertinimas

Dialogas vertinant

Vertinimas, pagrįstas mokytojo ir mokinio dialogu apie mokymosi sėkmes ir nesėkmes, procesą, rezultatus, moko mokinius savistabos, savivaldos, įsivertinti savo bei vertinti kitų darbą. Mokiniai įsitraukia į mokymosi pasiekimų vertinimą, pažangos stebėjimą, pasiektų rezultatų apmąstymą. Vertinimas skatina poslinkį nuo išorinės link vidinės mokymosi motyvacijos.

Įsivertinimas kaip savivoka

Vertindami savo ir draugų atliktas užduotis, kūrinius, idėjas ir pan., mokiniai geriau supranta mąstymo ir mokymosi procesą, mokymosi būdus ir savo mokymosi poreikius, lengviau juos paaiškina, formuluoja klausimus ar prašo pagalbos mokantis. Jie gali pateikti savo mokymosi sėkmių įrodymus, labiau pasitiki savimi ir mažiau baiminasi klaidų, prisiima daugiau atsakomybės už savo mokymąsi bei lengviau jį valdo.

3 sritis. APLINKOS

3.1. TEMA – ĮGALINANTI MOKYTIS FIZINĖ APLINKA

3.1.1. RODIKLIS – Įranga ir priemonės

Įvairovė

Įranga ir priemonės įvairios, skirtingos paskirties, atitinkančios situaciją, dalyko turinį, poreikius ir mokinių amžių. Įrangos ir priemonių pakanka ugdymo(si) tikslams pasiekti. Mokyklos mokytojai ir patys kuria mokymosi priemones, dalinasi jomis ir prasmingai naudoja. Įranga ir priemonės paskirstomi teisingai, garantuojant lygias galimybes kiekvienam mokiniui. Mokykla plečia ugdymo galimybes naudodamasi kitų organizacijų ištekliais.

Šiuolaikiškumas

Ugdymo procese naudojama įranga ir priemonės atitinka šiuolaikinius ugdymo reikalavimus ir pagal poreikį atnaujinamos. Mokyklos bendruomenė periodiškai įvertina turimų priemonių naudingumą. Steigėjo indėlis į mokyklos infrastruktūrą, įrangos ir priemonių atnaujinimą garantuoja ugdymo šiuolaikiškumą ir kokybę.

3.1.2. RODIKLIS – Pastatas ir jo aplinka

Estetiškumas

Mokyklos interjeras (spalvų parinkimas, baldai ir jų išdėstymas, stendai, puošyba ir kitos detalės) kuria gerą nuotaiką bei mokinių amžiui derantį jaukumą, ugdo darnos jausmą ir gerą skonį. Derinant skirtingus interjero stilius kuriamos įvairių paskirčių erdvės - padedančios susikaupti, stimuliuojančios mąstymą ir mokymąsi, improvizavimą ir kūrybą, bendravimą ir poilsį.

Ergonomiškumas

Mokymosi aplinka – patalpų išdėstymas, įrengimas, apšvietimas, vėdinimas ir šildymas – yra patogi, sveika ir palanki mokytis. Erdvės funkcionalios, lengvai pertvarkomos ir pritaikomos skirtingiems mokymosi poreikiams: individualiam, partneriškam, grupių darbui, mokymuisi su mokytojais ar savarankiškai. Įrengtos zonos aktyviam ir pasyviai poilsiui, bendravimui. Kiekvienas bendruomenės narys turi vietą pasidėti darbo ar mokymosi priemones.

3.1.3. RODIKLIS – Aplinkų bendrakūra

Mokinių įtraukimas

Mokytojai įtraukia mokinius į klasės ir bendrų mokyklos erdvių projektavimą, įrengimą, dekoravimą. Mokiniai jaučiasi mokyklos kūrėjais ir šeimininkais, jie vertina bendrakūrą kaip galimybę būti ir veikti drauge, kurti ir įgyvendinti kūrybinius sumanymus, prisiimti atsakomybę, įgyti patirties ir gebėjimų.

Mokinių darbų demonstravimas

Mokyklos patalpos dekoruojamos mokinių darbais. Taip pat eksponuojami tarpiniai mokymosi rezultatai, atspindintys jo procesą – eskizai, modeliai, projektai, užrašai. Mokiniai vertina, domisi, saugo savo ir kitų darbus, mokosi iš jų.

3.2. TEMA – MOKYMASIS BE SIENŲ

3.2.1. RODIKLIS – Mokymasis ne mokykloje

Mokyklos teritorijos naudojimas ugdymui

Ugdymui išradingai pritaikoma mokyklos teritorija - "klasės lauke". Įvairios mokyklos aplinkos (želdiniai, bandymų zonos, stadionai, aikštynai, poilsio zonos ir t.t.) naudojamos kaip mokymosi lauke vietos ir šaltiniai. Mokytojai žino jų edukacines galimybes ir geba panaudoti ugdymui: teorijos pritaikymui praktikoje, tyrinėjimui ir kitokiam mokymuisi, sveikatos stiprinimui, žaidimams ir kt.

Edukacinės išvykos

Mokytojai domisi mokymosi ne mokykloje – gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse, valdžios institucijose ir kt. – galimybėmis ir organizuoja realaus pasaulio pažinimu pagrįstą ugdymą už mokyklos ribų esančiose aplinkose. Tai aktualizuoja ugdymą, suteikia mokiniams galimybę įgyti įvairesnės patirties, būti mokomiems įvairesnių žmonių ir susieti mokymąsi su savo interesais. Mokytojai analizuoja ir aptaria mokinių mokymosi už mokyklos ribų poveikį, tobulina taikomus būdus ir ieško naujų galimybių.

3.2.2. RODIKLIS – Mokymasis virtualioje aplinkoje

Tikslingumas

Mokytojai supranta, kaip ir kiek pamokose, projektinėje veikloje, atliekant namų darbus gali būti panaudojamos informacinės ir komunikacinės technologijos. Skaitmeninis turinys padeda įvairiapusiai ir mokiniams patraukliai pateikti ugdymo turinį. Virtualios aplinkos ir mokymosi terpės pa(si)renkamos tikslingai ir yra saugios. Mokytojai analizuoja, kaip/kiek/ar IKT panaudojimas gerina mokymosi rezultatus, ir tobulina IKT taikymo mokymui ir mokymuisi būdus.

Įvairiapusiškumas

Virtualios ugdymosi aplinkos įtraukia mokinius į mokymąsi individualiai, poromis, komandomis. IKT padeda gilinti dalyko žinias, pristatyti darbus ir diskutuoti, tyrinėti ir eksperimentuoti. Virtualios ugdymosi aplinkos palaiko mokymąsi bendraujant ir bendradarbiaujant socialiniuose-edukaciniuose tinkluose, dalyvaujant mokyklų ir tarptautiniuose mainuose. Skatinama naudotis kuo įvairesnėmis mokymosi priemonėmis, technologijomis, informacijos šaltiniais ir ryšiais.

4.1. TEMA – Veiklos planavimas ir organizavimas

4.1.1. RODIKLIS – Perspektyva ir bendruomenės susitarimai

Vizijos bendrumas

Mokyklos vizija yra reali mokyklos veiklos perspektyva, priimtina visiems mokyklos bendruomenės nariams. Strateginiai, metiniai planai, veiklos programos grindžiamos bendrai apmąstytu mokytojų, mokinių, tėvų, socialinių partnerių sutarimu.

Veiklos kryptingumas

Mokyklos vizija orientuota į ateities iššūkius švietimui, paremta šiuolaikinių švietimo tyrimų rezultatais, atitinka nacionalinę, regiono strategiją.

Planų gyvumas

Planų, programų laikymasis ir įgyvendinimas yra akivaizdus visoje mokyklos veikloje, susitarimas dėl ateities demonstruojamas ir kasdieninėmis sąveikomis. Mokyklos bendruomenės nariai atsakingai dalyvauja įgyvendinant išsikeltus mokyklos tikslus ir uždavinius.

Optimalus išteklių paskirstymas

Personalo politika yra vykdoma atsižvelgiant į mokinių interesus. Finansiniai ištekliai skirstomi skaidriai, esant poreikiui randami papildomi (pasinaudojant įvairiomis projekcinio finansavimo ir veiklos galimybėmis, parama ir pan.). Materialiniai mokyklos ištekliai panaudojami kūrybingai.

Sprendimų pagrįstumas

Mokykla įsivertinimą ir atskaitomybę laiko svarbiausia veiklos tobulinimo prielaida ir sąlyga. Mokyklos veiklos tobulinimo sprendimai priimami vadovaujantis sutarta bendros veiklos perspektyva, atsakingo mokyklos veiklos įsivertinimo rezultatais ir bendromis diskusijomis.

Tobulinimo kultūra

Mokykloje suvokiama, kad gyvybinga organizacija turi būti savikritiška, kūrybiška ir nuolat besimokanti. Joje apmąstoma, ką būtų galima atlikti geriau ar patobulinti, ir siekiama nuolatinės pažangos įvairiose aktualiausiose mokyklos veiklos srityse: ugdymo rezultatų, ugdymo proceso, ugdymo aplinkų kūrimo bei kt.

4.1.2. RODIKLIS – Lyderystė

Įsipareigojimas susitarimams

Mokyklos vadovai imasi tiesioginių veiksmų strategijai ir veiklos programoms įgyvendinti, kasdieniu elgesiu demonstruoja sutartas mokyklos vertybes. Mokytojai pasitiki mokyklos formaliais lyderiais kaip partneriais, pagalbininkais ir patarėjais.

Pasidalinta lyderystė

Mokykloje skatinama ugdytis lyderystės gebėjimus. Visiems bendruomenės nariams suteikiama laisvė rodyti iniciatyvą, priimti atsakomybę už iniciatyvas, sprendimus ir jų įgyvendinimą. Lyderiai įgalina ir skatina bendruomenę diskutuoti, mąstyti ir veikti kūrybiškai.

Lyderystė mokymuisi

Lyderių veikla telkia mokyklos bendruomenę pokyčiams, inovacijoms ugdymo srityje. Lyderiai palaiko profesinį įsivertinimą, refleksiją ir tobulėjimą. Mokytojai ir mokyklos vadovai atvirai diskutuoja apie mokinių mokymosi problemas ir padeda vieni kitiems.

4.1.3. RODIKLIS – Mokyklos savivalda

Skaidrumas ir atvirumas

Mokyklos valdyme atstovaujami visų mokyklos bendruomenės narių interesai. Savivaldos atstovai renkami atvirai ir skaidriai. Mokyklos savivalda funkcionuoja ne kaip formalus, o kaip realiai veikianti, savarankiškai priimanti sprendimus institucija. Pripažįstama požiūrių ir nuomonių įvairovė, palaikoma diskusija, gerbiama kiekvieno nuomonė.

Sprendimų pagrįstumas ir veiksmingumas

Savivaldos strateginiai ir kasdienės veiklos gerinimo siūlymai yra argumentuoti. Visi savivaldos sprendimai yra reikalingi ir keičia mokyklos gyvenimą. Mokykloje yra sistema, kaip priimami sprendimai, svarbūs tiek mokyklos ateities siekiams, tiek kasdieniam gyvenimui mokykloje.

4.2. TEMA – MOKYMASIS IR VEIKIMAS KOMANDOMIS

4.2.1. RODIKLIS – Veikimas kartu

Bendradarbiavimo kultūra

Mokyklos personalas laiko save viena komanda, siekiančia bendrų tikslų. Tai solidari bendruomenė, kurios santykiai grindžiami geranoriškumu vienas kitam ir kolegialia pagalba. Bendras darbas palaiko ir skatina asmenybių raišką. Dirbdami kaip viena ambicinga profesionalų komanda, mokytojai pasiekia aukštesnių individualių ir bendrų rezultatų.

Kolegialus mokymasis

Mokytojai mokosi drauge ir vieni iš kitų: stebėdami kolegų pamokas, studijuodami šaltinius, dalindamiesi patirtimi, atradimais, sumanymais ir kūriniais. Sąmoningas ir kryptingas mokymasis vyksta įvairiose mokytojų komandose. Periodiškai organizuojamos mokytojų mokymosi išvykos, skirtos akiračiui plėsti ir mokinių ugdymo turiniui praturtinti bei aktualizuoti.

4.2.2. RODIKLIS – Tėvų / globėjų galimybių pažinimas ir didinimas

Pažinimas ir sąveika

Tėvų informavimo ir švietimo sistema atitinka tėvų poreikius ir mokyklos specifiką. Mokytojai domisi tėvų galimybėmis padėti vaikams augti ir pasiūlo tėvams tinkamus bendradarbiavimo būdus ir formas. Mokytojai ir tėvai bendradarbiauja (skiria laiko ir inicijuoja susitikimus, pokalbius ir kt.) palaikydami ir skatindami mokinio pažangą, stiprindami jo psichinę ir fizinę sveikatą bei socialumą.

Į(si)traukimas

Tėvai dalyvauja tobulinant mokyklą. Tėvai įsitraukia į vaikų ugdymą(si) įvairiomis formomis (padėdami atlikti užduotis, dalyvaudami mokyklos veiklose, tėvų susirinkimuose, vesdami pamokas (ar kitus užsiėmimus). Bendradarbiavimas vyksta abipusiu susitarimu patogiu laiku.

4.2. 3. RODIKLIS – Mokyklos tinklaveika

Atvirumas

Mokykla yra atvira pasauliui: bendruomenės nariai domisi kintančia aplinka bei reaguoja į pasikeitimus. Bendradarbiaujama su vietos bendruomene, išorinėmis organizacijomis, kitomis mokyklomis, palaikomi santykiai su mokyklos absolventais.

Prasmingumas

Mokyklos tinklaveika padeda kompleksiskai siekti užsibrėžtų tikslų. Partnerystės yra kruopščiai planuojamos, siekiama jų perspektyvumo. Periodiškai vertinama tinklaveikos nauda ir sąnaudos.

4.3. TEMA – ASMENINIS MEISTRISKUMAS

4.3.1. RODIKLIS – Kompetencija

Pozityvus profesionalumas

Mokytojams patinka mokytojo darbas. Jie gerbia mokinius ir laikosi pedagogo etikos. Mokytojai išmano savo dėstomus dalykus, domisi jais ir seka jų naujoves. Jie dirba kaip savo srities profesionalai – šiuolaikiškai, įdomiai bei veiksmingai – ir siekia dirbti kuo geriau.

4.3.2. RODIKLIS – Nuolatinis profesinis tobulėjimas

Reiklumas sau

Mokytojai turi gero darbo viziją, kuria remdamiesi vertina savo veiklą ir jos rezultatus, asmeninės kompetencijos ribas ir būtinas profesinio tobulėjimo sritis. Asmeninį profesinės veiklos įsivertinimą palaiko personalo mokymosi kultūra mokykloje: aukšti mokytojų veiklos lūkesčiai, pagarba profesionalumui, parama tobulinant asmeninį meistriškumą. Asmeninis meistriškumas suvokiamas kaip nuostata kuo geriau atlikti savo darbą ir kaip nuolatinis tobulėjimas.

Atkaklumas ir nuoseklumas

Mokytojai ir vadovai planuoja asmeninio meistriškumo augimą ir jo atkakliai siekia. Jie mokosi pasinaudodami įvairiomis galimybėmis: savo mokykloje su kolegomis ir iš jų, su mokiniais ir iš jų, per informacinius ir socialinius kolegialaus mokymosi tinklus, kursuose, seminaruose, išvykose etc.